

ELY-keskuksen lausunto	Espoon kaupungin ja HSY:n vastine
Toiminta-alueen supistamisille ei lausuntopyynnön aineistossa ole esitetty perusteita eikä ole kuvattu, kuinka vesihuoltolaitoksen verkostoon mahdollisesti liittyneiden kiinteistöjen vesihuolto turvataan. ELY-keskus katsoo, että Taavinkylässä supistettavaksi esitettävä alue pitäisi olla osa toiminta-aluetta. Alue on toiminta-alueen ympäröimä ja alueella on vireillä oleva Nygrannaksen asemakaava.	Taavinkylän alueelta puuttuu jätevesi ja alueella ei ole HSY:n vesihuoltoverkostoa, vaan yksityinen kesävesijohto. Tämän takia alue on poistettu vesihuollon toiminta-alueelta. Muita vastaavanlaisia alueita ei ole sisällytetty HSY:n toiminta-alueeseen. Alueen kaavoitus on kesken ja vireillä olevan kaavan mukaan alue on rakentumassa kokonaan uusiksi ja siksi keskitetyn vesihuoltojärjestelmän rakentaminen alueelle ei ole tässä vaiheessa teknistaloudellisesti perusteltua.
ELY-keskus toteaa, että myös yksittäisiä kiinteistöjä sisältävät aukot toiminta-alueessa pitää ottaa mukaan toiminta-alueeseen. Toiminta-alueuonnoksessa on jätetty toiminta-alueiden ulkopuolelle ja toiminta-alueiden sisälle aukkoina alueita, joilla yhdyskuntakehitys on toteutunut asemakaavoituksen kautta tai asemakaavoitus on vireillä. Esimerkkinä tällaisesta alueesta on Juvankartanossa oleva kiinteistön sisältävä aukko. ELY-keskus ei näe syytä, miksi toiminta-alueeseen on esitetty lukuisia aukkoja. Alueen rajaamiseksi toiminta-alueen ulkopuolelle ei lausuntoaineistossa ole esitetty vesihuoltolain edellyttämiä perusteluja.	Mainitun Juvankartanon olevan kiinteistön ympärillä on lähivirkistysalue VL-1 kiinteistö 49-81-9903-40 Juvankallio, minkä vuoksi ko. kiinteistön on katsottu kuuluvan toiminta-alueen ulkopuolelle. Toiminta-alueen sisällä olevat aukot koskevat pääsääntöisesti karttakorjauksia, joissa toiminta-alueeseen on aikaisemmin kuulunut esimerkiksi asemakaavoitettuja puistoalueita tai tie-, katu- ja rata-alueita.
ELY-keskus katsoo, että toiminta-alueuonnoksessa ei ole asetettu vesihuoltolain 8 §:n edellyttämällä tavalla tavoitteellista yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavaa aikataulua toiminta-alueen eri osien saattamiselle vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston piiriin. Toiminta-alueuunnokseen on kuvattu nykytila eikä Espoon kaupungin esitys vesihuollon toiminta-alueeksi huomioi vesihuoltolaissa mainittua toteutunutta tai suunniteltua yhdyskuntakehitystä. Lausuntopyynnössä mainitaan vuoden 2024 toiminta-alueen hyväksymisestä sekä kahden seuraavan vuoden laajenemisalueista. Toiminta-aluekartassa on kuitenkin esitetty alustavat laajenemisalueet merkinnällä ”toiminta-alueerajaus tarkentuu kiinteistörajojen	HSY:n toiminta-alueen päivittämisen menettelytavoista sovitaan HSY:n ja sen jäsenkuntien välisessä puitesopimuksessa kuntatekniikan yhteistyöstä. Sopimuksessa toiminta-alueen tarkastelukaudeksi on sovittu kolme vuotta. Voimakkaasti kasvavalla alueella alueiden toteutusaikataulu ja -järjestys usein muuttuvat, jolloin yli kolmen vuoden päähän määriteltävien tavoitteellisten toiminta-alueiden vesihuollon toteutuminen on hyvin epävarmaa. Vesihuollon pidemmän aikavälin suunnittelua tehdään neljän vuoden välein vesihuollon kehittämissuunnitelmassa, jonka aikajänne on 10 vuotta. Kehittämissuunnitelman päivitystyö on parhaillaan käynnissä ja uusi suunnitelma julkaistaneen vuoden 2025 aikana. Vesihuoltolakioppaassa (Maa- ja metsätalousministeriö, 2015) todetaan, että

vahvistamisen jälkeen” ilman mainintaa tavoitteellisesta toteuttamisajankohdasta. ELY-keskus tulkitsee korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä (KHO:2024:128) seuraavasti. Koska ELY-keskuksen edellyttämiä alueita ei ollut sisällytetty toiminta-alueeseen eikä päätös varsinaisesti kyseisiä alueita koskenut, ei päätös ollut kumottavissa sillä perusteella, että kyseisiä alueita ei ole sisällytetty toiminta-alueeseen. Korkein hallinto-oikeus ei kuitenkaan ratkaisussaan suoranaisesti ottanut kantaa siihen, ovatko ELY-keskuksen valituksessaan edellyttämät alueet vesihuoltolain 7 §:n mukaisia alueita, joille toiminta-alue tulee hyväksyä. Kuitenkin sekä KHO:n ratkaisusta että sen liitteenä olevasta eriävästä mielipiteestä käy varsin yksiselitteisesti ilmi, että toiminta-alueen tulee käsittää myös sellaiset alueet, joiden saattamista verkoston piiriin vasta tavoitellaan. Näin ollen lähtökohtaa, jonka mukaan toiminta-alue ulotetaan vain alueille, joille verkosto on jo rakentunut, ei voida pitää KHO:n ratkaisu huomioiden asianmukaisena. Ratkaisun perusteella ainakin asemakaavat, joissa alueita osoitetaan asuinrakentamiseen tai vesihuollon kannalta asumiseen rinnastuvaan elinkeino- ja vapaa-ajantoimintaan, tulee lähtökohtaisesti sisällyttää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Asumiseen osoitetut ja siihen rinnastuvat hyväksytyt asemakaavat vähintään on liitettävä toiminta-alueeseen. Lisäksi valmistelun vaiheesta riippuen myös valmistelussa olevat asemakaavat tulee sisällyttää toiminta-alueeseen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan sekä asemakaava-alueet että rakentamistiheydeltään asemakaava-alueisiin rinnastettavat alueet pitää ottaa mukaan toiminta-alueeseen (toteutunut yhdyskuntakehitys).”	toiminta-aluepäätökseen asetettavan aikataulun tulisi olla realistinen, eikä sen tulisi ulottua tarpeettoman pitkälle tulevaisuuteen. HSY:n kaltaisella voimakkaasti kasvavalla alueella realistisia aikatauluja ei pystytä määrittelemään pitkälle tulevaisuuteen. HSY:n näkemyksen mukaan yli kolmen vuoden päähän tunnistettujen tavoitteellisten toiminta-alueiden sisällyttäminen toiminta-alueeseen aiheuttaisi alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille enemmän epäselvyyksiä, kuin antaisi tietoa vesihuollon todellisesta suunnittelutilanteesta. Tavoitteellinen vesihuollon rakentamisen aikataulu huomioitiin muuttamalla karttoihin ”Toiminta-alue 2024 – toiminta-alue-ajaus tarkentuu kiinteistörajajojen vahvistamisen jälkeen” muotoon ”Tavoitteellinen toiminta-alue 2025–2026 – toiminta-alue-ajaus tarkentuu kiinteistörajajojen vahvistamisen jälkeen”. Katsotaan, että toiminta-alue-esitys täyttää tältä osin vesihuoltolain vaatimukset tavoitteellisesta aikataulusta toiminta-alueen eri osien saattamisesta vesihuoltoverkostojen piiriin. Vesihuoltolaissa tavoitteellisen aikataulun aikaulottuvuutta ei ole määritelty.
--	---